

Inhaja vsaki dan um
Tud ob nedeljih in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob
2. uri zjutraj.
Posamežne stevilke se prodajojo po 3 novč. 15 stotin
v mnogih knjižarnah v Trstu in okolici: Ljubljani, Gorici,
Celje, Šentjanu, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani,
Nabrežini, Novemestu itd.

Oglaše in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica
Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do
7. zvečer. — Cene oglašen 15 st. na vrsto petti: poslanice,
oskrbi, javne narave in domači oglaši po pogodbi.
TELEFON Stev. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorske.

edinost je moč!

Pisma iz Prage.

(izviren dopis).

Dne 30. grudna 1905.

(K—ec). V polovici maja leta 1906. se otvoril v Londonu avstrijska industrijska razstava, ki je cilj, da opozori tujino na avstrijske izdelke. Čehi so se že potrudili, da bodo določeni zastopani na tej razstavi.

S to razstavo, ki ima v prvi vrsti zasledovati gospodarske in obratne cilje, ima biti spojena razstava, ki bo odgovarjala interesom kulturnim, umetniškim in turističnim. Po načrtu osrednjega razstavnega odbora na Dunaju, ima se imenovani drugi del razstave opirati na »Potovanje po Avstriji« sprovede obiskovalec do zanimivih in slikovitih končnih svetov države, da bo tako poskrbilo tudi za privarnost onih krogov, ki bi se morala manj zanimali za izdelke obratništva. Tem načinom bo mimo Dunaja obrnjena glavna pozornost na alpske dežele (Tirolsko, Koroško, Kranjsko, Solnogradska itd.) ter na češka kopališča mesta. Dunajski osrednji odbor za avstrijsko razstavo v Londonu je hotel sprva popolnoma ignorirati češke dežele in njih narod. Tu pa je nastopil »Český vývoz a spolek« in podolgih razpravah si je izbojval na londonski razstavi poseben češki oddelok, ki je tudi oficijeljaim načinom pripoznan od dunajskega centralnega odbora, s čemer je važno češkim korporacijam omogočena udeležba na izložbi v največjem mestu na svetu!

Razven čeških obratnih izdelkov, ki se jih bo v sogledki metropoli gotovo posvetovala vse pozornost in kritika, predstavijo Čehi na tej razstavi svoje pokrajinske nazorne: slikarskim in plastičnim načinom. V izložbenih prostorih se bodo vrstite slike posamežnih krajín, gradov in mest, deloma tudi dieramično upodobljeno!

Češka razstava v Londonu bo obsegala 3 oddelke: 1) oddelok kral. glav. mesta Prague, 2) oddelok dežel krone sv. Venceslava, 3) češka obrt.

Oddelok mesta Prague predstavljal bo v prvi vrsti staro češko državno zbirnico z večestitim gočnim stolpom ter njo arhitektoničnimi starinami. Nadalje bodo izloženi: dioramski pogled na Hradčane od cerkve sv. Luitgerde in na staromestko namesti s Tyneko cerkvijo. Notranjščina kapel sv. Venceslava na praškem gradu, praške ulice in parki.

Nadalje bodo izloženi mnogi predmeti vroč zanimivega praškega mesta muzeja. Razstavljeni bodo predmeti iz velikega reformnega in humanističnega gibaja češkega naroda v 15. in 16. stoletju, posebno originalni spise Huss, Štúnega, Mistra z Janova, Chelčickega. Pridani bodo vsi dokazi historičnih stikov med Veliko Britanijo in kra-

ljestvom Češkim, opremljeni so zbirkami praškega mestnega muzeja, češko vseučiliščne knjižnice, posebno pa spisi Wietelova z remisencami na soproga Friderika Falkega, Aao Angležka in princea Ruperta. Mimo tega bodo razstavljeni razne dela češke umetnosti, posebno tudi vrsta manuskriptov čeških klasicov ter zbirke čeških muzejev. Praški občinski zastop je v svoji poslednji seji votiral za češko razstavo v Londonu 25.000 krov!

Kraljestvo češko bo predstavljeno s celo vrsto dioramatičnih slik, predstavljajočih vse za češko vlast važne točke, odlikuječe se, bodisi po prirodnih krasotih, bodisi po zgodovinsko-umetniški važnosti. Tem načinom bo posebno krasno predstavljen dostop v češko ozemlje z juga: to je tista z bajkami opletene in od pesnikov opevana češka Pošumava, ki je prava Gorenjska en ministar! Vpodobljeno bo sanjavo čertovo jezero (čert = vrag) in pošumavski pragozd bodo upodobljeni po načrtih umetnika Matěja.

Kar je v folklorističnem oziru za nas Jugoslovansko Hercegovino se svojimi dražestimi kostimi, to je za Češke plzenski okoliš z ozirom na narodni krov. Tu jedino se je med češkim narodom še obrnila narodna nošnja; ves ostali češki narod, izvenči Hrvatov in Slovake, je vprejel francoski krov. Plzensko bo sudišo mnogo zanimivosti: se svojimi kostumimi detaili. Dalje povede pot obiskovaleca na zgodovinski Karl v Týn. Táberski okraj bo zanimiv po predstavi najzanimivejšega urjenega mesta Tábor. Ne bo pozabilo tudi omiljeno bivališče kraja Václava IV., slikoviti Zvíkov, od koder nas pot vodi k starobelim Prachaticem, kjer bodo na veliki dioramatski sliki upodobljeni pestri sgrafiti iz renesančne dobe omenjenega mesta.

Da pa zadobé zabavljubi Angliči in Škoti pojma o zanimivem ribolovstvu ter o svetovnoznamenem češkem ribnikarstvu, imajo se vprisoriti ribniki jugočeških planjav. Tudi bogastvo divjadi v pošumavskih okrajih bo upoštevano in tako bo zastopan na londonski razstavi tudi češki lovec.

V Čehih je veliko zanimanje za potovanje v London, saj ima biti prireja celo poseben vik na to romanje in subskripcije za to romanje že krožijo! Brezvmočno obudi češki oddelok na londonski razstavi občudovanje in pozornost, kar bo pomembalo za češki narod orjaški korak naprej! Masko inferiornosti, ki jo lepijo Nemci češkemu narodu na obraz s tako škodljivostjo: obledi močno v svitu češke milosti in sedanjosti. Češki narod pa si pridobi pri Anglosasih, kakor prvem trgovskem narodu, ako ne simpatije, ki jih niti ne potrebuje, pa vsej dostojo spoštovanje in ceno! Za napredok parliljonskih Čehov je

to važen dogodek, o katerem še spregovorim v kratkem!

Drobne politične vesti.

Nova imenovanja kardinalov. Sedaj je v kolegiju kardinalov izbranjenih še veden mest. Kakor javljajo iz Rima, bo na prihodnjem konzistoriju, ki se bo vršil konec meseca marca, imenovanih pet novih kardinalov. V vikarskih krogih govore, da bodo imenovani: mons. Lorreli, bivši nuncij v Parizu, mons. Rinaldini, sedanji papežev nuncij v Madridu, patrijarh beneški Cavallari, nadškof westminsterski Bourne in nadškof v Palermu Lualdi.

Občestvo Gautschevga ministrovanja. Včeraj je minelo leto, kar je bil baron Gautsch imenovan ministerškim predsednikom.

Cograška kriza. Med božičnimi počitnicami je mirovala skočja o kompromisu med krozo in koalicijo, ki se pa kmalu zpet prične. Lukšes prične te dni zopet poganjati s Košutom.

Zarodnica kralja Alfonsa. Londonska agencija »L'ffice« poroča iz Rima: Vatikan je bil obveščen, da pride pričesinja Helena Batemberška v kratkem s svojo materjo na vojni ladiji v Civitavecchia. Pričesinja bo mesec dni v neki vili blizu Albeta. Na to jo vprejme papež v avdiciji. Iz Rima se potem poda v Neapelj, kjer se sestane s kraljem Alfonsom.

Volitev predsednika na Francoskem. Iz Pariza javljajo, da so tamošnji politični krogi maenja, da bo senata predsednik Fallières najbrž edini kandidat republikanske stranke za volitev predsednika, ki se bo vršila dne 16. januarija t. l.

Reformi avstrijske gospodarske zbirnice našte krakovska Nova Reforma. Nastopno: Reforma gospodarske zbirnice bo obstojala v tem, da bo v prihodnje določeno število členov gospodarske zbirnice voljeno. Kakor posreba volilca razreda se bosta izlasti konstituirala veliko posetivo in trgovske zbirnice. Razun tega se ima gospodarska zbirnica ojačati z virilnimi glasovi in sicer doté tak virilen glas veli desetih mestnih in njihovi namestniki. Vlada namenava tudi poklicati v gospodarsko zbirnico župane onih mest, v katerih se nahaja kakšna cesarska palata. Deden in členi, ki so imenovani na življenje, ostanejo kakor je samo ob sebi umevno še nadalje v gospodarski zbirnici in tudi krona si pridrži pravico, da bo tudi v prihodnje zamogla imenovati nove člene v gospodarsko zbirnico.

Dogodki v Rusiji.

Zadnji revolucionarni proglaš na ruski narod.

Londonska »Times« poroča iz Odese nastopno: Revolucionarna društva so obja-

Naročna knada
za vas leto 24. K. pot leta 12. K. 3 meseci 6. K. — Naročne brez dopisane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopini naj se poslužijo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopis se ne vražajo. Naročnino, oglase in reklamacije je poslužiti na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista »Edinost«. — Nacionalna tiskarna koncesija lista »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Peltne-hranilnični radun št. 841.652.

Uredništvo: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom

To je pomagalo, kajti gori omenjeni odlok pravi, da tu gre za službeni dopis ravateljstva šole deželnemu šolskemu svetu v Trstu.

Stvar je sedaj na čistem.

Prihodnji zagrebški župan. Osječka »Nar. Obrana« piše, da je zvedela žeje od dobro obvešene strani, da bodo v kratkem razpisane mestne volitve v Zagrebu ter da bo prihodnjim zagrebškim županom izvoljen bivši veliki župan Vladimir pl. Nikolić.

Silvestrov večer »Sokola« in »Dramatičnega društva«. Včeraj že smo omenili v kratki novici sijaj veselja tega »večera«. Jeden gres hvale, ki ga je bilo čuti včeraj vse-povsodi o prelepi priredbi te tradicijonalne zahvale, nas sili, da pišimo danes še par pripombe. Poseten nenaščen animo: to je bil zaskrba tega večera. Videli smo neprizako: vso veliko in najizborneje razpoloženje občinstva. Igralci »Dramatičnega društva« so igrali z neko posebno vremenu, tako, da mej obema burksama občinstvo kar ni prišlo iz smeha. Slovo starec — grčnika, ta pretresljiva generalna izpoved nečetih zločinov, govorjeva ob krasno primerni scenariji na edru in v izborni pogojeni maski je bilo tako delo igralcev in deklamatorne višine, da smo reči, ne da bi pretiravali, da je bilo — mojstversko. Gospodu J. Štoku morda ni naše občinstvo še nikdar tako navdušeno aplavdiralo, kakor ta večer. Poleg gospa Štularjeve in g. Štoke so tudi ostali igralci »Dramatičnega društva« vsehvalevredno sodelovali v obeh igrah.

Sneti pa moramo klobuk tudi pred go spodom kapelnikom Vogričem. Zložil je za ta večer nekak »uvod«, ki ga je vojaška godba izbrala pred prvo igro pod vodstvom skladatelja samega. Istotako je gospod Vogrič zložil za ta večer glasbo za kuplje, ki jih je pevala miljenka našega občinstva g. Štularjeva. Vsa ta glasba je tako melodijosna in še precej originalna, in kako spretano instrumentiranz. Le škoda, da je refren v zadnjem kpletetu malec predolg. Glasba je občinstvu tako ugajala in g. kapelnik Vogrič more biti zadovoljen z vseobčim priznanjem, ki je izrezalo občinstvo njegovi sposobnosti.

Priznati pa moramo, da je vojaška godba takojšnjega peš-polka krasnim in neutrudnim sviranjem mnogo pripomogla, da je ta prireditev tako krasno vspela. Začilni so bili viharni vekliki po zvršetku čefijeljnega programa: Živelj »Dramatično društvo! Živelj »Sokol! Ni dvomiti torej, da sta si ti dve toli potrebni društvi, ki vsako po svoje delujeta za vžiganje zavesti in samozavesti med našim življem, utrdili na tem rodbinskom večeru stara simpatije in si pridobili — novih. S polno pravice pričakujemo, da bo naše občinstvo odsej še izdatnejše podpiralo ti naši društvi, nego ju je doslej! V sahvalo pa bosta rečeni društvi v bodoča še bolj goreče delovali: eno za širjenje ljubosti do drama tične umetnosti in višalo ugled našega jesika pred svetom, drugo pa za vrgojo — začajev, mož z zdravo dušo v zdravem telesu!

Važno za gospodinje. V ulici Gelski štev. 13 je odprl gosp. Stevo Čučkovič te dni zalogo kuretine. Ker je lastnik naše gorenjke kuretino boljše vrste in po nizkih cenah (od 65 do 70 novč. kilogram), priporočamo našem, naj se ravna po geslu: Svoji k svojim!

Iz Rocola nam pišejo: Na Božični praznik je nabral g. Rud. Pregare v Rocolu v gostilni g. Škilana za pevko društvo »Zvonimir« K 380. Ker je neki g. med družbo peval himno »Lega nazionale« plačal je kazen K 1. V isti namen je dodal še g. Iv. Miklavec K 1 in g. Mih. Benčič K 1. Skupaj 6 K 80 stot.

Vsem darovateljem se društveno vodstvo iskreno zahvaljuje. Bog plati!

Naredna čitalnica v Kanalu predi v soboto dan 6. januarja 1906. v salonu hotela »Pri zlatem levu«, veselico s petjem, godbo in plesom. — Začetek veselice točno ob 8. uri včeraj.

Iz Temnace na Krasu pri Kostanjeviči. Povasi, kamor se Slovek osira, vidi ljudi, ki se trudijo, da bi svojo sodbo, miljenje in vse svoje delovanje prilagodili, davnščini posvetni dobi. Le tukaj, v tej prijazni vasi, nisi videl in še ne vidi mnogo tega. — No, kar je širinjejši dan sem, smo začeli popolnoma vse drugače misliti! V naših dušah je začela vsehajati svita sorja, ki nas morda vsebudi in dolgoletnega, smart-

nega spanja. Omika — ona nas more praviti na pravo pot prosvesa.

Premisljali smo torej mi zavednejši občni, koliko velja človek in prišli smo do zaključka: »dandanes velja mož to, kar plača!« Bogastvo pa si ne moreš pridobiti tako lahko, kakor znanja, ki si je mereč pridobivati na najlažji in nejasnejši način: s čitanjem knjig in časopisov. Sedaj pa smo spoznali, da bi to čitanje posamične preveč stalo. Zato smo se posvetovali, dali bi ne bilo morda dobro, če bi se nas vsaj nekoliko združlo ter lahko omogočilo naročbo kakor vskdanjega kuhna potrebnih knjig in časopisov? In glej! Kar po paratnem medsebojam posvetovanju smo sklenili nekateri vrščani, da si moramo ustanoviti vratno in pevsko društvo, začesar ustanovitev se sedaj trudimo. Bog nam pomagač vtrajati na tem delu!

Zaveden vaščan.

Mraz. V zadnjih hipih starega leta, na Silvestrov večer, je pritilen precej oster mraz. V noveletni noči je to zimo pri nas prvkrat zmrzvalo. — Toplomer je kazal — Celeius. Tekom včerajnjega dneva je bilo postalo nekoliko topelje, a na večer je bila začela zopet pihati — sicer ne jako silna — burja in mraz je bil zopet nastrel.

Sicer pa imamo sedaj uprav krasno vreme.

Nevarna igraca. 27-letni kovač Josip Bubnič, stanovanec v zgoraji Čaboli č. 580, je včeraj popoludne, malo pred 1. uro, prišel na zdravniško postajo. Imel je namreč desno roko prestreljeno. Povedal je, da si je doma igral z revolverjem, ki je bil nabit. Hkrati se mu je pa revolver sprožil in krogla riu je šla skozi dlani desne roke.

Zdravnik mu je izpral rano in obvezal roko.

Koledar in vreme. Danes: Makarij, škof; Zlatan; Mileva, — Jutri: Genovefa; Slavimir; Bištra. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoludne + 25° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevko in bralno društvo »Zarja« v Koprivi na Krasu želi vklipiti harmonij za pouk petja. V slušaju, da ima tako društvo, osroma kak zasebaik, dober harmonij ameriškega sistema na prodaj iz druge roke, naj blagovoli to pismeno društvu naznasiti v teku 10 dni.

Darovi.

Družba sv. Cirila in Metodija je po gg. bratih Perdanih prejela zadajo decembrove dneve 2000 kron kakor prispevki od prodanih vžigalje za drugo polletje 1905. Nastite, Slovenci, (gej) iz teh vžigalje — naši družbi je to naroden ogenj.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Ribnici je poslala kakor odkupnino od noveletnih vočil znesek 23 krov. Vse to po inicijativi izvrstno delujoče pravomestnice, gospa svetnik Višnimirjeve. Darovale so p. n. rodbine in gg.: župan Klunova, Pieskova, dr. Schäfferjeva, Murgelnova, notar Gruntarjeva, svetnik Višnimirjeva, Toporiščeva, Mejačeva, Trepečnikova, Podboj-Cenetova, Fabianova, Koblerjeva, Tomšičeva, Jaklinova, Starčeva, Ivan Rušova, Spendetova, g. a. Klementina Pauserjeva, dekan Dolinar, kapelan Plahutnik in stud. med. Klun. Ta podružnica je vzor vsem našim spečim podružnicam. Poslala je namreč tekom 1905. l. nad 800 kron naši družbi.

Blagajnštvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Književnost in umetnost.

Anton Medved:

Poesije.

Cena 580 K — eleg. vez. 5 K, po pošti 30 st. več. Kat. Bukvarna v Ljubljani.

Evo starega začanca, ki ostaja več mlaš. Zbral je in še premalo nabral svojih »udov«, pomnožil nekaterimi doslej neobjavljenimi pesnitvami ter nam jih poklonil z goranjim nazalom. Škoda, da ni pesnik pridružil več svojih erotičnih pesmi, objavljenih v »Ljublj. Zvoncu« s pseudonimom Modest. Saj niso pohujljive. In, kar vemo iz določne prake, je, da se smo tudi pod egido »Dom in sveta« v novočas objavljati in peti zaljubljeno pesmi...

Medved ni pesnik po božji milosti, ker ne verujem, da bi bil on kdaj Boga prosil te milosti. Medved je pesnik po božji volji, dobro se zavedajoč svojega dostojanstva in svojih dolžnosti, kar nam uprav klasično pravi v »Gazelah« in pa v oddelku »Biljan in bodiče«.

Kdor hoče našega ljubljence oceniti temeljito, ne more obiti najnovješta etape v literaturi — boja med novo in staro strugo. Ta prehod ni spravil pesnika ni najmanje iz začrtanega tira. Ko so v »Narodu«, »Ljublj. zvonu« in »Edunosti« frčale strelice na obe strani, je on objavljil z nedosežno satiro proti misli o literarnih delavcih in kritikih, naslovljene v »Dom in Svetu«: »Trtje i povrtje«. V teh proizvodih je pesnik dosegel samega sebe. To je splošna sodba v literararih krogih danes, ko so se pomirili duhovi tuamtam.

Ni se pridružil omledno neumljivim dekadentom, marveč je pel — slavec v svobodni naravi — kakor mu je velela pesniška duša, občutno srce, ki »ni dom le čutstvom, dom je tudi naše krvje. S tem pa ne morem in nečem trditi, da tudi nova struja nima svojih slavev. Seveda: ti pojo zopet po svoje. Kdor ima preveč pristne domače in meščanske brane, si privča tudi kaj pikantsega, a pikantnosti so različne, kakor so različni ukusi ljudi pod božjim soncem. Zato ne ustrezata širji masi niti Cankar, niti Zupančič. Mass pri nas namreč še ni saturirana proizvodov pristao narodne romantike in narodnega realizma. To je priznal Cankar sam v »Gospo Judici«. Za Jurčičem posezajo radi, ali slovenska moderna, kakor smo jej hvaležni za prenogovo pridobitev, še dolgo ne bo mogla govoriti niti v občem obsegu o popularnosti. Kako lahko teče pero n. pr. Finžgarju, dr. Zbašniku, Ivo Šorliju, ki se niso sposabili v morje neumljivosti, kjer si človek, po opisanih odstavkih sodeč, misli, skoro, kar hoče in kolikor hoče. Tega žanra pesnik ni naš Medved, tega žanra niso omenjeni pisatelji, zato pa pridobivajo tal, svoje občinstvo. A. Medved pokazuje ob vsakem proizvodu, kaj misli, kakor na dlani; smoter mu je vsakdar jasno pred očmi. Zato so pa tudi njegove pesmi dovršene po vsebini in obliki. Prav gotovo pa eno od teh. Njegove pesmi so umljive preprostemu duhu našega naroda in priljubljene izobraženim krogom:

A. Medved je pesnik — filozof.

Odveč bi bilo nadalje analizovati moža, ki je znan po proizvodih svojega duha v poslednji kmečki hrišči. Naj si s tem zvezkom »Poenje« skrči pot tudi v slovensko palačo, slovenski salon.

Njegovo modrovanje je vzniklo večinoma iz naroda, sentance njegovih pesmi so tako lepo zaokroženo izražene, kakor bi mi jih bil sporočil na ognjišču moj ded z ugašujočo pipo v ustih. Mnogo njegovih reklesim imel že prej zabeleženih, a ko sem začel birati »Poesije«, se je vedno bolj polnila moja, sicer nezas tan beležnica. Ali naj preiščem pesnitve, obelodanjeni z imenom »Pesmi« ter prepišem vse? »V gozdus, kjer je pesnik izpovedal svoje najgloblje misli o svetu? — Mihkozveneče »Žalnica« ter žalne pesmi proroka Jeremija ob Jeruzalemškem mestu? Mojstrsko zaokrožene »Gazele« — biser obsežne knjige? Kritično-satirično nadahnjen »Briljan in bodiče«? Ali se ne bi človek vnovič in vnovič nasljal z Medvedovimi »Epskimi spevki«, z njimi vnovič vžival nekdanje spomine ter s spominai prošle čase? Škoda, kakor sem že omenil, da ni pesnik priobčil oddelka »Na deželic več svojih erotičnih pesmi, zekaj z »Vzorci« je zvezka konec in štititelja še vedno žeja: še je še bi pil iz vira nebeške poesije. Zato moram začeti zopet od kraja, pitи in le še pit, da si pesnik sam pravi takoj začetkoma »odbo sveta«:

Ne upaj od sveta plačila,
njegova sodba te ne moti,
nemila budi ali mila,
ti le srčan se dela loti.

Uveriš se, da svet popraša
ob vsakem delu prej: čigavo?

Potem presoja dela naša,
oseba jim daje veljavlo.

Pesnik ve že torej v naprej sodbo sveta o njegovih »Poesijah«.

Njegova poesija je sploh na zanesljivi, verski podlagi, v pravno besedičenje se ne spušča, slaste fraze so mu soprae. Mimo njega je vrzel boj za novo strugo in proti njej in pesnik se ni, ko je bil boj dobojevan, prav nič »pohujšale«. To mu bodo šteli nekateri v

prid, obelodanjanemu zvezku ne bo v matematikalno škodo, a drugod mu bo to zapisano med neodpustljive grehe. To smo pa izjavili z najboljšim namenom, ker pesnik gotovo želi resnične ocene, ne pa pretirane hvale. Sklepoma želimo le, da bi naš »gorenjski slavček« sedaj tudi telesno preroja peval še dolgo, dolgo.... Kje so pa njegove drame, bale? Za »Poezijami« nosj preseneča slovensko javnost a kajigo za knjigo — mož, kakor je Anton Medved, pesnik-filozof po božji volji. Ti narod pa pozna, spoznavaj in ceai svoje apostole, kažeče jasno razločno pot resnice in pravice!

I. T.

Brod 149. »Trčanski Lloyd«, lista za narodno gospodarstvo, izlažečeg svake sobote u Trstu, donosi dne 30. prosinca t. g. bogati i zanimivi sadržaj.

»Trčanski Lloyd«, preporuča se sam po sebi. On donosi članke v svim strukama zaradnog gospodarstva. S tega ni jedan otmeniji trgovac, industrijsac, obrtnik, posjednik, pomorac, ne bi smuo biti bez njega. I svratišta, kavane, gostione, čitaonice, občine, štadionice, banke, obrtne i vjereski zadruge, jednom rieči, svi bi moral držati »Trčanski Lloyd«, kojem je zadača, da ore i radi na onom polju naša budučnost, našeg dobrostanja, koje je jedino sredstvo našeg uskranuća. A to je polje: narodno gospodarstvo.

Predplata na »Trčanski Lloyd« iznosi na godinu 12 K, a na pol godine 7 K u celoj monarkiji austro-ugarskoj. Izvan Austro-Ugarske, gdje godj bilo, godišnja predplata iznosi 20 franka u zlatu. Novci i pisma šalju se vlastniku i glavnom uredniku »Trčanskog Lloyda«, g. Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246 (vlastna kuća).

Razne vesti.

Psi milijonarji. Mr. Pierpont Morgan, sin znanega ameriškega milijonarja, je potovel teh dni na Angleško ter je na to potovanje vzel seboj tudi svoje dragocene pse, za katere je najel na ladiji nekoliko kabin. Razreda in tudi kopeljno sobo. Ameriške novine same izražajo svoje ogroženje nad takim početjem.

Škandal v angleški armadi. Veliko pozornost vzbuja nov škandal v angleški armadi. Gre se za velika poneverjenja. Trije visi čestniki so bili aretovani, eden je zbežal v inozemstvo. Vojni minister je odredil, da se preiskava vrši javno.

Največja loterija na svetu. Kakor poročajo in Madrida, je takoj za božične praznike bila izžrebana največja loterija na svetu. Prvi dobitek je znašal 6 milijonov frankov, drugi 3 milijone, tretji 2 milijona, četrти pa 1 milijon frankov. Ostali dobitek so znašli pol milijona frankov. Razburjenost med občinstvom povodom žrebanja je bila velika. Novine niso v onih čneh pisale o ničemer drugem kakor o tej loteriji ter so o posameznih dobitekih izdavale izredne izdaje. Prvi dobitek je zadele številka 32.865. Kdo da je zadel to številko ni še znano, ker se ni še prijavil.

Glad na Japonskem. — Londonskemu »Daily Telegraph« poročajo iz Tokija, da po izjavah inozemskega odbora, ki se je sestavil v podporo odsnega prebivalstva, tripi po severnih pokrajinh lakoto tri milijone ljudi. Zatrja se, da pobere glad gotovo več ljudi, nego vojna z Rusijo, ako ne pride dovoljne pomoči. Vlada je izdala na licu mesta razne odredbe. V očigled velikemu številu ljudi, ki trpe lakoto, je čudna vladina izjava, češ, da glad ni tako resen, da bi bila potrebna pomoč in in

1
jestvu. Leta 1621. je mesto dobil švedski kralj Gustav Adolf. Takrat je bilo mesto večkrat brezvapešno oblegovano ter je leta 1710. po porazu Karola XII. prišlo pod rusko vladu, pod katero je ostalo do danes. Riga je po velikosti tretja russka luka, ter ima zaston uvoz in izvoz.

Zdravstvene razmere na Hrvatskem. — Hrvatski koledar za zdravnike podaja o zdravstvenih razmerah na Hrvatskem naslovnice podatke: V vsej deželi je 408 zdravnikov, tako da pride okoli 6000 ljudi na enega zdravnika. Izvzemši 25 zdravnikov, so bili vsi drugi doktorji medicine. 12 zdravnikov je v viših dež. oziroma županijskih službab, 70 okrajnih, 133 mestnih in obč. zdravnikov, 40 jih je v bolnišnicah, 3 v kopaljih, 2 v ježih, 2 sta železniška zdravna, 128 je privatnih zdravnikov in 8 vojaških zdravnikov, ki izvršujejo privatno prakso. V Zagrebu je 80, v Osjeku 21, na Reki 13, v Varaždinu in Križevcih po 10, v Zemunu 8 zdravnikov. Civilnih bolnišnic je na Hrvatskem 41. V vseh bolnišnicah je 3932 postelj, tako, da pride na 1 bolnišnico po 96 postelj, kar vsega pride poprečno na 600 prebivalcev. Največa bolnišnica na Hrvatskem s 600 posteljami je oss usmiljenih sester v Zagrebu, za to prije bolnišnica usmiljenih bratov v Zagrebu s 560 posteljami.

Zidovski parlament. V Manchesteru na Angleškem je neki Žid predlagal, naj bi se ustanovil židovski parlament, ki bi imel nalogo, da bi nadzoroval Židovstvo ter izdajal težadevne odredbe. Tajnik višega rabina v Londonu je izjavil, da se bo o tem vršilo tekmo meseca januvarja povestovanje. Glavna naloga parlementa bo obstajala v tem, da začenja dogodek, kakor so sedaj oni na Ruskem ter da deli preganjanjem desarno podporo. Kakor najprimernejše mesto za takov parlement je označil Frankobrod ob Meni. Tudi rabiae centralne sinagoge se je izreklo za tak predlog. Mnenje je tudi, da je potrebna reforma židovskih rabinov in učiteljev. Židje vseh narodov so potrebeni reformi. Židom se nikdar ne očita njihovih napak, ker so njihovi duhovniki, ki so sami z njihovimi družinami vred odvisni od malega števila bogatih ljudi in te si rabinci ne upoju grajati.

25 milijonov zapustila mestu Dijon. Kakor javljajo iz Dijona je nedavno umrla vdova Grangiers zapustila mestu Dijon vse svoje premoženje, ki je cenoj na 25 milijonov frankov. Največi del dobi bolnišnica.

Napitnina v Petrogradu opravljena. Na skupni konferenci petrograjskih gostilnici in restavracij je bilo sklenjeno, da se s početkom novembra leta odpravi napitnica. Mesto napitnine dobre restavracije 10% dnevne skupnine.

Kongres ciganov na Bolgarskem. S skupno večernim prispevkom je javlja, da se bo teh dnevr v Sofiji kongres ciganov. Dosedaj so že dospeli tiskaj odnosnici ciganov iz Harkova, Kuštendile, Plevena, Beli-Slatine itd. Kongres bo zanim v ter stora energične korake, da se izbojuje ciganom volilna pravica.

Ko nres glavnih mest. Londonski župan je sprožil misli, da bi se sklical kongres vseh glavnih mest na svetu. Ta kongres bi razpravljal vprašanja, ki zanimalo vse velika mesta, izlasti vprašanje vzgojo, stanovanje, delavstvo, izboljšanje cest in ulic, kauzalitacije itd.

Cenzura brzojavk v Italiji. Berliner Tageblatt poroča iz Rima, da je postal v Italiji cenzura brzojavk z inozemsko časopisom naravnost nezgodna. Čebo najdeno žene brzojavke o ministeriji krizi so bile pridržane do 10. ure. »Messaggero« označuje kakor nezaslišano, da zamore vsak poljuben omejen cenzor samoljubno razpolagati nad inozemskim časopisom. Tiskovno društvo skliče radi tega protestni shod.

Gospodarsko.

Prepadanje zemljiskih posestov na Ogrskem.

Pod tem naslovom je Julij Ricz izdal kajko, ki pokazuje razmere zemljiskih posestov na Ogrskem v zelo temni luči. Posestva so skoraj zadržana, veleposestvo se neprestano manjša, sredoje in malo posestvo se pa v isti meri kršita. Fideikomis, ki so leta 1879. zaslišali 463.000 oralov, so leta 1896. narastli na 2.400.000 oralov. Cerkvena zemljišča so od 1.288.000 povečala na 2.500.000 oralov. S prepadanjem samostojnih malih zemljiskih posestnikov, je naraščalo število agrarnih pro-

letarjev brez posestva, dainarjev, poslov in delavcev negotove eksistence. Moderna madjarska država, ki se je konsolidirala v zadnjih 30 letih, je čim dalje bolj obremenjala poljedelstvo. Drugače ni moglo priti. Obresti poljedelskih bank in davki zahtevajo 50 odstotkov čistega prihoda od zemljiskega posestva. Ogrsko zemljisko posestvo je obremenjeno do 56 odstotkov vrednosti, ker stoji nasproti vrednosti 15.375 milijonom kron, ki jih je zemljisko posestvo vredno, 8663 milijonov hipotek in davčnih bremens. Ako se odsteje fideikomisno posestvo, ki je v največ slučajih zadrženo, je svobodno zemljisko posestvo poprečno zadrženo do 72 odstotkov.

Brzojavne vesti.

Odlikanova ministra.

DUNAJ 1. Cesar je podelil ministerjsku predsedniku baronu Gauschku veliki križ reda Sv. Štefana, ministru notranjih stavri grofu Bylandt Rheindlu pa veliki križ Leopoldovega reda.

Nadvojvoda Karol ponesrečil.

DUNAJ 1. Nadvojvoda Karol, najstarejši nadvojvode Otton, je danes popolnoma ponesrečil na dražišču, zadevši skup z nekim drugim držalcem. Nadvojvoda si je zlomil dešno pščal. Njegovo stanje ni nevarno. Zdravnik dobrovoljno zdravniške postaje mu je obvezil nogo, sakar je bil odveden v pacientno roditeljev.

Pismo grškega patrijarhata na romunskega primosa.

CARIGRAD 1. V sinodalni seji ekumeničkega patrijarhata, ki se je vrnila v petek je bilo sklenjeno odposlati primasu romunske cerkve, mon. Josipu pismo, v katerem se izjavlja, da mati cerkev britko obžaluje oddrede romunske oblastnije nasproti župnikom grških občin v Kalafatu in Jurjevu ter da je osvedčena da primat obsoja oddrede ter da storiti potrebne korake, da se preganjanje ustavi.

Glasom neke depože patrijarhata je kaimakan gosp. Atos s slo preiskal bolgarski samostan Zografa. Osem menihov, ki so bili baje z edborom v zvez, je bilo odvedenih v Solun.

Anglija in Srbija.

LONDON 1. Naprem vesti, češ, da se v kratkem zopet vzpostavlja diplomatski odnosi med Anglijo in Srbijo, je zvedel Reuterjev bro, da ni v položju nikake sprememb ter da ni res, da je angleška vlada sklenila, poslati v Beligrad novega poslanika.

Španski kralj.

MADRID 31. Kralj Alfonz se je povrnil semkaj.

Reški guverner odstopil.

BUDIMPEŠTA 31. Uradni list je priobčil, da je na lastno prošnjo odpuščen iz službe guverner reški, gosp. Pavel Szapary.

Novi Italijanski državni podstajnik Bugnano.

RIM 31. Marko Bugnano, ki je bil imenovan državnim podstajnikom v ministerstvu zunanjih stvari, je intimen priatelj Tittos. Njegovo imenovanje se smatra tukaj za znamenje, da bo vnaša politiku tudi v formalnem oziru odgovarjala tradicijam Viscont-Venosta in Tittonija.

Ruskim beguncem propovedano iskrejanje.

CARIGRAD 1. Ruski ladjiji »Azov«, ki je iz Batuma dosegla v Trapsunt, ni bilo dovoljeno izkreati 47 kráčanskih beguncov, ki so turški podaniki, ker se od turške strani boje, da se med njimi nahajajo člani revolucionarnega akcijalnega odbora. »Azov« pripljuje skoraj danes. Za zdaj je o sumljivim beguncem prepovedali iskrejanje.

Obsoba antimilitaristov v Parizu.

PARIZ 31. V antimilitarni kazenki raspravi je porotno sodišče včeraj isreklo obsodbo. Po dveurnem povestovanju je načelnik porote izrekel obsodbo, ki je potrdila krivo glede 26 otočecov. Za Perekou so bile uveljavljene oblačiločne očiščine. Cipriani in gospica Numieska sta bila opročena. Obsojeni so bili Horve na 4 leta ječa, Chot Vigo in Ivetot na tri leta, Bouquet na 15 mesecev, Gothier na eno leto, dva druga otočca na 15 mesecev. Vsi obsojeni so ob enem dobiti denarse globe od 100 frankov. Otočenci so proti obsodbi protestovali, ter so zapustili dvorano, pevali međunarodno

himno. Redarstvo je pred pravosodno palčo ukrenilo obširne odredbe. Mir se nikoli.

Dogodki na Ruskem.

RIGA 1. V letiščih delih baltiških pokrajin je opažati nekoliko znakov, da se povrača mir. Novih izbruhov ustaže ni bilo v zadnjem času. V Rigi traja dalje štrajk železničarjev in masarjev. Od danes zjutraj prodajo čete od dveh strani ter zaščitajo ustaške čete, agitatorje in oblastnike, ki so jih postavili ustaši. Revolucionarna propaganda se je razširila sedaj proti severnemu delu Litovije, kjer so razdeljana posestva ter je bilo izvršeno tudi mnogo umorstev.

ODESA 1. (Petr. brz. eg) Mesto ima zopet svoje navadno lice. Na južno zapadnih železničnih je zopet pričel promet. Danes prične delo tudi v tovarnah. Štrajk na parkih nadaljuje še.

MOSKVA 1. Čita revolucionarcev, ki so se utrdili v tovarni Prohorov, v kateri se nahaja glavni sedež revolucionarcev, se je udala ter je izročila svoje orožje. Upravna oblastnica je sporočila prebivalcem mestnega dela Presna o predstoječem obstrajevanju, ter je pripredila zavetša za ženske in otroke. Mestni del Presna je zasedel gordini polk Semenov, ne da bi se bilo nadaljevalo strelijanje, da se je potozročilo še manje škode. Škoda provzročena dosegla v tem mestnem delu znaša več milijonov rubljev. Neprestano delajo semkaj očačanja čet. Pretrgano železniško zveto vzpostavljajo čete.

PETROGRAD 1. List »Slovo« je pričil o državnem proračunu od 1906. na stopnje podatke: Redni dohodki so proračunjeni na 2 milijardi, izdatki za 8 milijonov manj nego v minarem letu. Za poboljšanje plače vojakom je postavljenih v proračun 19 milij., za pomnožitev polje pa 21 milijonov. Odgodilo se je gradnjo novih vojnih ladij. Znesek 60 milijonov, ki jih je zahvaljuje ministerstvo vojne mornarice, je bil zaizen na 38 milijonov. Za likvidacijo vojnih stroškov je bilo mesto zadržano 600 milijonov nakazano le 400 mil. ki se jih dobi z izdajo zakaznik listov.

Zalogu tu in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kaff Central). Velik izbor francoskega šampanja, penečih dežertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgher, renških vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec silovivec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz določnih krajov. Vsaka narocba se takoj izvrši. Razpoljava se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja odpol litra naprej.

Aleksander Levi Minzi

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Trgovina s kožuhovino in kapami.

odlikovana na rastavi v Trstu

Velika zalogu kožuhovine

in čink (kap) za civiliste in vojake. Sprejemajo se vse z največjo točnostjo in skrbnostjo.

Patentovani olival-postelja Mahnich

odlikovan v Florenciji 1905 se zlato kolajno in nagrada.

je edini divan, ki služi ob jednem tudi za posteljo se žimnicu in podglavje in neobhodno potreben onim ružinam, ki imajo malo stanovanje.

Plačevanje na obroke. Anton Mahnich, ul. Sv. Ivana 10.

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor! **Pozor!**

Nova krojačnica. Piazza della Barricera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vse v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene!

Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Stavbinski material

kakor korce, vsakovrstno opoko, peselek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni batiti konkurenco, pritvrdki

Belli & Corsi

ulica Economu št. 12 (stari mlin).

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ul. Tesa št. 52. A (lastna hiša)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batiti nobene konkurenco.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustriran cenik brezplačno in franko.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priporoča slavnemu občinstvu svojo

zalogu pohištva

prej ANTON ČERNIGOJ

Via dei Rettori št. 1 (Rosario) - v Trstu - til cerive Sv. Petra v hiši Marzoli

Majvečja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpečno in hčno, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniških sudilnicah s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konstrukcija je izključena.

Album pohištva pošilja se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

Tužnim sreem naznanjam v

